

Bruxelles, den 13.12.2013
COM(2013) 883 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**OM DEN ENDELIGE EVALUERING AF GENNEMFØRELSEN AF
FÆLLESSKABETS STATISTISKE PROGRAM 2008-2012**

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

OM DEN ENDELIGE EVALUERING AF GENNEMFØRELSEN AF FÆLLESSKABETS STATISTISKE PROGRAM 2008-2012

1. INDLEDNING

Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1578/2007/EF¹ om Fællesskabets statistiske program 2008-2012 blev vedtaget den 11. december 2007.

Det fastsættes i afgørelsens artikel 6, at "Ved udløbet af den periode, der er omfattet af programmet, forelægger Kommissionen efter høring af Udvalget for det Statistiske Program en evalueringsrapport om programmets gennemførelse, idet der tages hensyn til uafhængige eksperters synspunkter. Rapporten skal være færdig inden udgangen af 2013 og skal derefter forelægges for Europa-Parlamentet og Rådet."

Det tilføjes i artikel 6, at "Som led i interimrapporten om gennemførelsen og den endelige evalueringsrapport gøres der rede for resultatet af omprioriteringen, og der foretages et skøn over de omkostninger og byrder, der følger af de statistiske projekter og områder, som dette statistiske program omfatter, samt en vurdering af nye statistiske behov, især for så vidt angår nye fællesskabspolitikker."

Dette dokument udgør den påkrævede endelige evalueringsrapport og er baseret på en rapport fra en ekstern evalueringsvirksomhed og midtvejsevalueringsrapporten. I kapitel 2 sammenfattes de vigtigste resultater af Fællesskabets statistiske program, i kapitel 3 fremlægges resultaterne af omprioriteringerne og i kapitel 4 gennemførelsen af meddelelsen om Eurostats vision², et nyt stort initiativ der, selv om det blev lanceret efter vedtagelsen af Fællesskabets statistiske program, omlagde aktiviteterne i 2010-2012 og også er relevant for det fremtidige arbejde. Kapitel 5 indeholder overvejelser om anbefalingerne fra den eksterne konsulent.

Resuméet af den endelige rapport fra den eksterne konsulent findes på http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/Report_expert.pdf.

2. PROGRAMMETS VIGTIGSTE RESULTATER

Dette kapitel omhandler de resultater, der er opnået i løbet af programperioden og omfatter alle programmets målsætninger.

Resumé

Fællesskabets statistiske program indeholder over 130 målsætninger, hvoraf de fleste opnåede en høj grad af gennemførelse. Institutionelle målsætninger og målsætninger, der tog sigte på at forbedre de retslige rammer, havde den højeste grad af opfyldelse, — henholdsvis 100 % og 95 % af disse målsætninger kan anses for at være nået — mens ca. 10 % af de produktionsrelaterede målsætninger ikke blev nået i tilstrækkelig grad. Mere detaljerede oplysninger findes i resuméet af rapporten fra den eksterne konsulent. Hvad angår disse målsætninger skal der tages hensyn til, at europæiske statistikker er baseret på statistikker produceret af medlemsstaterne med

¹ EUT L 344 af 28.12.2007, s.15.

² Kommissionens meddelelse (2009) 404 om produktionsmetoden for EU-statistikker: en vision for det kommende årti.

det resultat, at opfyldelsen af nogle af målsætningerne lider under begrænsninger, for så vidt angår produktionsprocesser og tilgængelige ressourcer i medlemsstaterne. Der måtte også omfordeles ressourcer for at opfylde nye statistiske behov, der viste sig under Fællesskabets statistiske program, særlig på området for makroøkonomiske og sociale statistikker på grund af finanskrisen.

Den finansielle gennemførelse var generelt god og udviste en tendens til større effektivitet.

Tværgående spørgsmål

Statistikens rolle for den europæiske integration

Udarbejdelsen af det nye europæiske nationalregnskabssystem (ENS 2010) mundede ud i vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ENS 2010 i maj 2013³, og gennemførelsen af NACE rev. 2-nomenklaturen gik betydeligt frem. Et EU-register for multinationale virksomhedsgrupper forventes at være færdigt ved udgangen af 2013, og det bruges allerede af nogle medlemsstater. Statistiske standarder og IT-standarder for udveksling af data og metadata var i stigende grad til rådighed inden for det europæiske statistiske system (ESS), f.eks. blev standarderne for Statistical Data and Metadata eXchange (SDMX) og ESS Metadata Handler udviklet til produktion og formidling af harmoniserede ESS-metadata. Anvendelse af internettet voksede støt, også til andre formål end formidling af data. Politikker og værktøjer blev udviklet til en harmoniseret forvaltning af fortrolige oplysninger i ESS. Portalen for samarbejde mellem forskere og statistikere anvendes til at lagre resultaterne af forskning i officielle statistikker, og programværktøjer med åben kildekode såsom "Demetra" og "R" er blevet fremmet og gjort tilgængelige på webstedet Open Source Observatory and Repository.

Forbindelser med berørte parter

ESS

Udvalget for det Europæiske Statistiske System (ESS-Udvalget) vedtog en revideret udgave af adfærdskodeksen for europæiske statistikker i 2011 og ajourførte ESS-kvalitetssikringsrammen (v1.1) ved udgangen af 2012. Det Rådgivende Organ for Statistisk Styring på Europæisk Plan aflægger rapport hvert år til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af adfærdskodeksen. Det europæiske statistiske uddannelsesprogram blev udarbejdet årligt som led i en langsigtet strategi.

Samarbejde med brugerne

Oprettelsen af Det Europæiske Rådgivende Statistiske Udvalg har bidraget til at forbedre kommunikationen med forskellige typer af brugere. En generel Eurostatundersøgelse af brugertilfredshed blev gennemført i 2009, og den er blevet udført årligt siden 2011. Der blev også foretaget brugerundersøgelser i forbindelse med specifikke områder, der var genstand for en rullende undersøgelse. Brugertilfredsheden blev også vurderet gennem personlig kontakt med brugerne, f.eks. i arbejdsgrupper og høringer i Kommissionen.

Teknisk samarbejde med tredjelande og samarbejde med internationale organisationer

Eurostat indsamlede og offentliggjorde en lang række data for udvidelsesprocessen og i mindre grad for de lande, der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 549/2013 (EUT L 174 af 26.6.2013, s. 1).

De blev produceret ved hjælp af regionale samarbejdsprogrammer, der gennemføres af Eurostat.

Instrumenter

Bedre lovgivning samt balance mellem omkostninger og fordele

Der har været en stigning i antallet af områder, der nu er omfattet af lovgivning (energi og miljøregnskaber) for at sikre, at medlemsstaterne overfører data rettidigt og fuldstændigt. Desuden er den grundlæggende retsakt — forordningen om europæiske statistikker⁴ — blevet vedtaget. Ved udløbet af Fællesskabets statistiske program blev yderligere ændringer af denne lov foreslået, og lovgivningsproceduren blev indledt. Forslag til forenkling og omarbejdning af lovgivning blev fremlagt inden for områderne energi, transport, Inostrastat, statistik over erhvervsstrukturer, landbrug, turisme og indberetning af statistiske oplysninger om vejgodstransport. Nogle ændringer er allerede på plads, f.eks. i forbindelse med Intrastat, landbrug, transport og turisme. Yderligere oplysninger herom findes i afsnittet om statistiske områder opdelt efter overskrift. En mekanisme til at fastsætte prioriteter i ESS blev udviklet baseret på en strategidreven tilgang, men måling af byrde og omkostninger viste sig at være vanskelig, da de ikke beregnes af alle medlemsstater på en systematisk eller ensartet måde for alle statistiske områder. Yderligere oplysninger findes i kapitlet om omprioritering.

Kontrol med overholdelsen af lovgivningen

Der blev indført regelmæssig kontrol med overholdelsen af lovgivningen for at forbedre kvaliteten af europæiske statistikker.

Bedre opfyldelse af brugernes behov

Forsøgsarbejde med hensyn til at kombinere forskellige statistiske kilder blev afsluttet ved at kombinere data fra forskellige undersøgelser (f.eks. informations- og kommunikationsteknologier (IKT) og statistik over erhvervsstrukturer for at anslå effekten af IKT, statistisk match af sociale undersøgelser, handels- og erhvervsdata og udledning af drivhusgasser fra energi og luftfart). Flere medlemsstater kombinerer således rutinemæssigt administrative data og undersøgelsesdata. Anvendelsen af ad hoc-moduler blev udvidet på områderne for social- og erhvervsstatistik for at øge lydhørheden over for nye brugerbehov.

Finansiel støtte i programperioden

Der blev årligt vedtaget en finansieringsafgørelse for den operationelle gennemførelse af arbejdsprogrammet. Den finansielle gennemførelse af de disponible bevillinger var tilfredsstillende og blev overvåget på centralt plan. Tilskudspolitikken var rettet mod projekter med en europæisk dimension, navnlig tilskudsaftaler med flere modtagere. Siden 2011 har interesserede støttemodtagere haft mulighed for at bruge standardskalaer for enhedsomkostninger pr. personalekategori og en fast sats for indirekte omkostninger.

Udnyttelse af partners ekspertise til EU-formål

Der blev udviklet nye typer af samarbejdsnetværk (ESSnet) for at dele ekspertise og kanalisere viden og ressourcer i ESS. De omfatter projektarbejde udført af nogle medlemsstater, som stiller resultaterne til rådighed for hele ESS, og som anvendes på mange områder. Der blev vedtaget en ny politik i ESS-Udvalget i 2012, som

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 223/2009 (EUT L 87 af 31.3.2009, s. 164).

fremhævede inkorporering af ESSnet-projekter i ESS.VIP-programmet (Vision infrastructure projects) og oprettelse af kompetencecentre.

Formidling

Der blev indført en ny formidlingsplan i 2010 efter lanceringen af det nye websted i 2009 med nye afsnit såsom "Statistics Explained" og forbedrede funktionaliteter. Den var baseret på en fælles kildedatabase, som anvendes af alle statistiske områder i Eurostat, og forbedrer derved effektiviteten og gør det lettere at integrere statistikker fra forskellige områder. Antallet af downloads er vokset støt. Census hub er en værdifuld samarbejdserfaring for hele ESS om formidling på grundlag af fælles standarder.

Tværgående aktiviteter

Europa 2020-strategien erstattede Lissabon-strategien, og Eurostat offentliggjorde nye indikatorer til erstatning for de strukturelle indikatorer. Listen over indikatorer for bæredygtig udvikling blev ajourført. "BNP og mere"-initiativet har ført til forbedringer og udarbejdelse af nye indikatorer inden for en række statistikområder, særlig økonomiske, sociale og miljømæssige statistikker. Initiativet blev blandt andet et incitament til at udarbejde et sæt af indikatorer for livskvalitet. Kvalitetsprofiler af europæiske indikatorer blev udviklet og stillet til rådighed. Formidling blev forbedret med oprettelsen af Statistics Explained-sider om indikatorerne for bæredygtig udvikling og webstedet for Europa 2020-indikatorerne.

Udvidelseslande og lande, der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik, blev støttet i at styrke deres statistiske systemer omkring opbygningen af bæredygtig kapacitet til at producere statistikker af god kvalitet i overensstemmelse med europæiske standarder, der er nødvendige for evidensbaserede politiske beslutninger.

Statistiske områder opdelt efter overskrift

Fri bevægelighed for varer: I 2009 blev der vedtaget ny lovgivning om Intrastat⁵, der indførte nye undtagelsestærskler, der gør det muligt for medlemsstater at reducere virksomhedernes indberetningsbyrde betydeligt. Metoder og værktøjer med henblik på en bedre integration af de forskellige typer statistiske oplysninger, virksomhederne afkræves, blev udviklet i programmet for modernisering af europæisk erhvervs- og handelsstatistik (Meets)⁶. Taskforcen vedrørende afstemning af betalingsbalancen og internationale handelsstatistikker offentliggjorde sin endelige rapport i september 2010. SIMSTAT-projektet (statistikker for det indre marked), der blev søsat i 2012, indeholder en række forenklingsforanstaltninger, navnlig forslaget om at muliggøre udveksling af mikrodata (data på virksomhedsplan) mellem medlemsstaterne om intra-EU-vareeksport.

Landbrug: Det lovgivningsmæssige grundlag for landbrugsstatistik (folketælling, undersøgelse af landbrugsbedriftenes struktur⁷, landbrugsproduktion⁸, statistikker over husdyrbestande og kødproduktion⁹) blev vedtaget og/eller ajourført. Data fra 2007-stikprøveundersøgelsen vedrørende undersøgelsen af landbrugsbedriftenes struktur og fra landbrugstællingen i 2009/2010 blev offentliggjort på Eurostats websted. Oplysninger om produktion (afgrøder og husdyr) og landdistrikts- og

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 222/2009 (EUT L 87 af 31.3.2009, s. 160).

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1297/2008/EF (EUT L 340 af 19.12.2008, s. 76).

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1166/2008 (EUT L 321 af 1.12.2008, s. 14).

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 543/2009 (EUT L 167 af 29.6.2009, s. 1).

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1165/2008 (EUT L 321 af 1.12.2008, s. 1).

landbrugsmiljøindikatorer blev frigivet. Det blev med henblik på forenkling besluttet ikke at indsamle oplysninger om indtægter i sektoren for landbrugshusholdninger på et harmoniseret EU-plan, da det er vanskeligt for medlemsstaterne at udarbejde sammenlignelige statistikker og grundet store omkostninger og byrden for respondenterne. Der blev gjort en indsats for at opfylde behovet for statistiske oplysninger til Kommissionens havpolitik. En forordning vedrørende flerårige afgrøder¹⁰, der forenkledede tidligere lovgivning, blev vedtaget.

Fri bevægelighed for personer, tjenesteydelser og kapital: NACE rev. 2 blev gennemført. De vigtigste bestemmelser vedrørende betalingsbalancen¹¹, internationale handelsstatistikker, udenlandske direkte investeringer og udenlandske datterselskaber¹² blev gennemført og ajourført. Data om internationaliseringen af FoU var genstand for gennemførlighedsundersøgelser. En metodologi for statistikker over opholdstilladelser blev udviklet og gennemført.

Justitsanliggender, frihed og sikkerhed: Gennemførelsesforanstaltninger om migrations- og asylstatistik blev afsluttet i 2010¹³. Der blev gennemført et ad hoc-modul om integrationen af migranter på arbejdsmarkedet. I 2011-handlingsplanen for måling af kriminalitet i EU fastslås det, at det er nødvendigt at supplere de foreliggende data og statistikker om ofre, og en EU-viktimiseringsundersøgelse blev foreslået.

Transport: Retsgrundlaget for transportstatistik blev konsolideret, og en indikator opdelt efter transportformer (veje, tog og indre vandveje) blev gjort tilgængelig. Nogle indledende data om bytransport og yderligere resultatindikatorer blev offentliggjort, men ikke indikatorer for intermodal transport. Forordningen om statistikker om søtransport blev forenklet¹⁴.

Økonomisk og monetær politik: Eurostat bidrog til revisionen af FN's nationalregnskabssystem, der afsluttedes i 2009, og til udarbejdelsen af den nye håndbog om betalingsbalance (BPM6). Forberedelsen af det nye europæiske nationalregnskabssystem (ENS 2010) blev gennemført og afsluttet med vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ENS 2010 i maj 2013. Den metodologiske ajourføring indeholdt også gennemførelsen af NACE rev. 2 inden for de fleste områder af økonomisk statistik. Overvågning af, i hvor høj grad nationalregnskaber og priser overholdt statistiske standarder, blev styrket, hvilket medførte en markant forbedring af datadisponibiliteten i henseende til kvantitet og kvalitet. Der foreligger dokumentation for identificeringen af forskelle mellem arbejdsmarkedsstatistikker og nationalregnskabsdata om beskæftigelse, og sammenhængen mellem ENS 95 og væksten i beskæftigelsen (efter erhverv) i EU's arbejdsstyrkeundersøgelse findes i de offentliggjorte metadata. Den græske krise var kilden til en fornyelse af Eurostats kapacitet til at yde støtte til økonomiske og monetære politikker. Et nyt direktorat med fokus på statistikker over offentlige finanser blev oprettet, og Eurostat fik udvidede tilsynsbeføjelser.

Beskæftigelse: De årlige ad hoc-moduler til arbejdsstyrkeundersøgelsen blev gennemført på vellykket vis. Alle planlagte resultater er opnået med hensyn til

¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1337/2011 (EUT L 347 af 30.12.2011, s. 7).

¹¹ Kommissionens forordning (EF) nr. 1055/2008 (EUT L 283 af 28.10.2008, s. 3) og Kommissionens forordning (EU) nr. 555/2012 (EUT L 166 af 27.6.2012, s. 22).

¹² Kommissionens forordning (EF) nr. 834/2009 (EUT L 241 af 12.9.2009, s. 3).

¹³ Kommissionens forordning (EU) nr. 351/2010 (EUT L 104 af 24.4.2010, s. 37).

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/42/EF (EUT L 7 af 6.6.2009, s. 29).

gennemførelsen af arbejdsstyrkeundersøgelsen, dens retsgrundlag og formidlingen af resultater. Der blev produceret regionale og bymæssige data om beskæftigelse og arbejdsløshed. Anvendelsen af europæiske stikprøveudtagningsordninger for udarbejdelse af månedlige arbejdsløshedsoplysninger blev ikke ført ud i livet, da det stigende antal lande gjorde det muligt at fremlægge månedlige skøn. Dækningen af lønstrukturundersøgelserne og lønomkostningsundersøgelsen blev forbedret, klassificeringen tilpasset til NACE rev. 2, og oplysningerne formidlet, herunder mikrodatabaset. Der blev vedtaget et retsgrundlag for statistikker over ledige stillinger¹⁵.

Den fælles handelspolitik: Den nye Extrastat-forordning¹⁶ blev gennemført, og metodologien for handelsstatistikker blev tilpasset håndbogen om statistik over international handel med tjenesteydelser fra 2010. Meetsprogrammet blev iværksat. Retsgrundlaget for betalingsbalancen og udenlandske datterselskaber blev ajourført.

Social- og arbejdsmarkedspolitikken, uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom: Der var et større behov for oplysninger om socialstatistik under krisen, hvilket øgede deres relevans, især EU's indkomst- og levevilkårsundersøgelse. Den blev konsolideret og formidlingen heraf forbedret (tidsseriemikrodata). Et program for modernisering af socialstatistikker blev iværksat. Som led i dets sociale dimension blev der i "BNP og mere"-initiativet opfordret til måling af velfærd og flerdimensional fattigdom i EU. Dette er mere ambitiøst end den måling af indekset for menneskelig udvikling, der var fastsat som en målsætning i Fællesskabets statistiske program. Retsgrundlaget for statistikker over social beskyttelse¹⁷, for folke- og boligtællingen¹⁸ i 2011 og for statistikker over uddannelse og livslang læring¹⁹ blev gennemført, hvilket ledte til bedre harmonisering af undersøgelser om voksenuddannelse og efter- og videreuddannelse. Et forslag til en forordning om demografi blev også vedtaget af Kommissionen²⁰, og de befolkningsdata, der kræves i forbindelse med kvalificeret flertal, blev gjort tilgængelige på årsbasis. Census hub-portalen blev udviklet. Mikrodata i forbindelse med undersøgelsen om voksenuddannelse blev stillet til rådighed. Et særligt afsnit om ungdom blev lagt ud på Eurostats websted. En oversigt over alle kønsrelaterede statistikker blev udarbejdet, specifikke data om kønsrelaterede emner blev produceret, og Eurostat underskrev et aftalememorandum med Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder.

Folkesundhed: En rammeforordning om folkesundhed og arbejdsmiljø²¹ blev vedtaget og suppleret med to gennemførelsesforordninger vedrørende statistikker over dødsårsager og arbejdsulykker²². En interviewundersøgelse vedrørende sundhed i EU blev gennemført, og en interviewundersøgelse vedrørende sundhed og social integration i EU blev iværksat. En manual for System of Health Accounts blev offentliggjort i 2011.

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 453/2008 (EUT L 145 af 4.6.2008, s. 234).

¹⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 471/2009 (EUT L 152 af 16.6.2009, s. 23).

¹⁷ Kommissionens forordning (EU) nr. 263/2011 (EUT L 71 af 18.3.2011, s. 4).

¹⁸ Kommissionens forordning (EF) nr. 1201/2009 (EUT L 329 af 15.12.2009, s. 29).

¹⁹ Kommissionens forordning (EU) nr. 823/2010 (EUT L 246 af 18.9.2010, s. 33).

²⁰ COM(2011) 903.

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1338/2008 (EUT L 354 af 31.12.2008, s. 70).

²² Kommissionens forordning (EU) nr. 328/2011 (EUT L 90 af 6.4.2008, s. 22) og Kommissionens forordning (EU) nr. 349/2011 (EUT L 97 af 12.4.2012, s. 3).

Forbrugerbeskyttelse: Forbrugerprisstatistikker er som vigtige økonomiske indikatorer med høj frekvens og mange detaljer veludviklede i ESS. Data om forbrugerindflydelse var tilgængelige via et Eurobarometer. Statistikker over økologisk landbrug er under udarbejdelse, men udarbejdelsen af data om kontrol- og overvågningsaktiviteter og forbrugskæden for fødevarer blev indstillet, eftersom fødevarer-sikkerhedsstatistikker var på listen over negative prioriteter.

Industri: Meetsprogrammet, der dækker perioden 2009-2013 og gennemføres under en anden finansiel ramme, er en vigtig milepæl i forbedringen af erhvervsstatistik. Desuden blev der iværksat en køreplan i 2012 for forbedringer og integration af lovgivning om erhvervsstatistikker (FRIBS). Fællesskabets innovationsundersøgelser for 2008 og 2010 blev gennemført, og 2012-undersøgelsen blev forberedt. Indikatorer for globalisering og iværksætteri blev udviklet. NACE rev. 2 blev gennemført inden for virksomhedsstatistikområdet. Forordningen om informationssamfundet blev ændret²³, og der blev udviklet nye indikatorer, som blev gjort tilgængelige for rapporten om EU's digitale konkurrenceevne. I 2011 blev der vedtaget en forordning om statistikker om turisme²⁴ og formidlet satellitregnskaber for turisme. Forordningen om energistatistikker blev ligeledes vedtaget²⁵ og data indsamlet. En metodologi og indikatorer for energieffektivitet og energibesparelser blev udviklet. En retlig forpligtelse til at indsamle statistikker over de priser, som husholdningerne betaler for elektricitet og gas, blev ikke indført, da den frivillige dataindsamling opfyldte behovene i tilstrækkelig grad.

Økonomisk og social samhørighed: Regionale data blev konverteret efter to revisioner af de territoriale klassifikationer i NUTS. Den årlige indsamling af data på niveauet "lokale administrative enheder 2" (kommuneplan) blev gennemført. Urban Audit-dataindsamlingen blev fornyet i 2012. Eurostat sikrede gennemførelsen af Inspire for de statistiske områder, og andre generaldirektorater sikrede det for andre gennemførelsesaspekter.

Forskning og teknologisk udvikling: Flere undersøgelser (Fællesskabets innovationsundersøgelser, FoU og karriereløb for akademiske doktorer) blev i vid udstrækning harmoniseret og gennemført. Forskning i officielle statistikker omfattet af det syvende rammeprogram blev givet en kraftig saltvandsindsprøjtning med iværksættelsen af ESSnet. Forskellige projekter blev iværksat for at harmonisere kontrollen med statistisk fortrolighed i ESS og etablere en integreret infrastruktur for adgang til fortrolige data. Anonymiserede mikrodata til videnskabelige formål blev stillet til rådighed for en række undersøgelser.

Miljø: Datacentrene for affald, naturressourcer og produkter er operationelle. Forordningen om affaldsstatistik²⁶ blev forenklet og tilpasset andre indberetningsforpligtelser. I forordningen fra 2009 om statistik over pesticider²⁷ fastsættes det, at medlemsstaterne skal overføre salgsdata fra og med 2012. I forbindelse med et projekt om strømlining af miljøindikatorer blev der udarbejdet en fortegnelse og omkring 120 indikatorfaktablade med forslag om strømlining. Et sammenhængende sæt af EU's miljøindikatorer blev offentliggjort, men der er mangel på metadata. De miljøøkonomiske regnskaber videreudvikles fortsat

²³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1006/2009 (EUT L 286 af 31.10.2009, s. 31).

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 692/2011 (EUT L 192 af 22.7.2011, s. 17).

²⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1099/2008 (EUT L 304 af 14.11.2008, s. 1).

²⁶ Kommissionens forordning (EU) nr. 849/2010 (EUT L 253 af 28.9.2010, s. 2).

²⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1185/2009 (EUT L 324 af 10.10.2009, s. 1).

metodologisk, og et retsgrundlag blev vedtaget i 2011. Metodologiske retningslinjer og håndbøger blev udarbejdet for bestemte områder af regnskaberne.

Udviklingsamarbejde: Samarbejdet fokuserede på at bistå donorer og regionale statistiske organisationer for at øge synligheden og vigtigheden af statistikker til politikudformning og -overvågning og på at yde teknisk bistand i den henseende. Der blev udviklet adskillige værktøjer for statistisk samarbejde for at støtte produktionen af statistiske oplysninger (nationalregnskaber og udenrigshandel) eller EU-delegationerne i udformningen af statistikrelaterede projekter i udviklingslande.

Økonomisk, finansielt og teknisk samarbejde med tredjelande: Den tekniske bistand var koncentreret omkring regionale statistiske programmer, hvorigennem tekniske redskaber og uddannelses- og kapacitetsopbygningsredskaber blev stillet til rådighed for udviklingslande. Data fra samarbejdsprojekterne blev offentliggjort.

3. RESULTATET AF OMPRIORITERINGEN

En task force, der var oprettet specielt til formålet, udviklede en metodologi for omprioriteringsprocessen. Metodologien blev baseret på en administrativ evidensbaseret prioriteringsmekanisme, som beror på måling af produktionsomkostningerne og arbejdsbyrden vedrørende statistik, og på brugen af sammenfattende informationsblade for både nye og eksisterende statistiske krav. Denne metodologi blev dog vanskelig at gennemføre ensartet på nationalt plan, idet målingen af byrder og omkostninger ikke blev beregnet af alle medlemsstater på en systematisk eller ensartet måde. Som følge heraf har de fleste sammenfattende informationsblade ikke indeholdt den endelige vurdering af omkostningseffektiviteten, og det har dermed vist sig ikke at være et effektivt redskab til at fastsætte prioriteter. Eurostat har derfor foreslået en ny strategidreven tilgang til ESS baseret på en årlig revurdering af eksisterende statistiske krav, identifikation af negative prioriteter og udløbsklausuler.

Prioriteringer blev fastlagt i forbindelse med udarbejdelsen af de årlige arbejdsprogrammer og involverede rullende samråd mellem Eurostat og de andre generaldirektorater i Kommissionen og blandt de forskellige ESS-medlemmer, herunder Det Europæiske Rådgivende Statistiske Udvalg. Den årlige prioriteringsmekanisme sikrede faktisk, at årlige programmer kunne håndtere nye statistiske prioriteter, selv om de ikke var fastsat i Fællesskabets statistiske program. Siden 2010 har prioriteringsmekanismen også involveret identifikation af negative prioriteter, dvs. aktiviteter, der skal bringes til ophør. En liste over nye aktiviteter og negative prioriteter er inkluderet i resuméet af den eksterne konsulents endelige rapport.

Det var desuden ikke muligt at basere prioriteringsmekanismen på objektive kriterier, da der ikke var nogen systematiske oplysninger hverken om omkostninger, der er forbundet med nye statistiske krav, eller om de potentielle besparelser i forbindelse med de negative prioriteter. Det skal imidlertid bemærkes, at Kommissionens afgørelse 2012/504/EU af 17. september 2012 om Eurostat, som sonderer mellem europæiske statistikker og andre statistikker (artikel 2), giver Eurostat mulighed for at fokusere på europæiske statistikker og tjenesteydelser til andre generaldirektorater, hvorved sammenhængen og gennemsigtigheden af prioriteringsmekanismen forbedres.

Selv om der ikke er noget, der tyder på, at omprioriteringsprocessen delvist fandt sted ud fra systematiske overvejelser om effektivitetsgevinster, gjorde Eurostat en

stor indsats for at øge effektiviteten af produktionssystemet. En omtrentlig og aggregeret måde at vurdere resultaterne på er at se på forholdet mellem antallet af offentliggjorte tabeller og antallet af personale i Eurostat. Mens førstnævnte steg brat, forblev antallet af medarbejdere, der udarbejder statistikker, næsten konstant i den betragtede periode, og det faldt endda i 2010 og 2011.

4. GENNEMFØRELSE AF EUROSTATS VISION

Eurostats vision omfatter de fleste — om ikke alle — faser af den statistiske proces og kunne ikke have været afsluttet på blot tre år. De vigtigste udviklinger er fastsat i det europæiske statistiske program 2013-2017²⁸, men grundlaget for dens gennemførelse blev fastlagt for organisatoriske, retslige og konkrete aspekter. Her kan nævnes etablering af sponsoratgrupper inden for ESS for at fremme udveksling af viden og god praksis mellem ESS-medlemmerne på det strategiske plan, iværksættelsen af modernisering af socialstatistikker og indførelsen af den europæiske masteruddannelse i officielle statistikker. Eurostat har indledt en intern og ekstern refleksionsproces for at omformulere lovgivningen om erhvervsstatistikker med henblik på at indføre en rammeforordning (FRIBS), men gennemførelse af lovgivningsmæssige retsakter er en langvarig proces. De konkrete initiativer bestod hovedsagelig af VIP- og ESSnet-projekter. Førstnævnte skal behandle tværgående udviklingsområder. Sidstnævnte er et initiativ, der formaliserer en lang tradition for samarbejde mellem ESS-medlemmerne, med det endelige mål at udvikle værktøjer og fælles løsninger til udbredt anvendelse i alle de nationale statistiske kontorer.

Reorganiseringen af statistiske foranstaltninger er en lang og kompleks proces, og resultaterne af VIP- og ESSnet-projekterne er derfor i de fleste tilfælde endnu ikke optaget i de nationale statistiske kontorer produktionskæde. Nationale statistiske kontorer vil få brug for ressourcer, der kan investeres i procesændringerne, selv om disse kan give omkostningsbesparelser på lang sigt.

Eurostat har intensiveret sin kommunikationsindsats og ydet teknisk ekspertise og støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af sin vision. Entusiasmen, hvormed de nationale statistiske kontorer har vedtaget ESS-strategien og visionen, er stadig blandet, holdningerne i de nationale statistiske kontorer går fra begejstret til skeptisk — for ikke at sige modstræbende. Risikoen for manglende fremdrift i et scenarie, hvor ESS har mangel på ressourcer, kan afbødes ved at gøre visionen til kernen i det europæiske statistiske program, men en sådan strategi skal underbygges af tilstrækkelige midler, navnlig bør det sikres, at forvaltningen er tilstrækkelig. Lanceringen af ESS.VIP-programmet, som er baseret på erfaringerne fra ESSnettet og VIP-programmerne, skaber en ny ramme for gennemførelse af visionen.

5. OVERVEJELSER OM ANBEFALINGERNE FRA DEN EKSTERNE KONSULENT

Den eksterne konsulent, som vurderede programmet, fremlagde først sin endelige evalueringsrapport om Fællesskabets statistiske program, efter at det nye europæiske statistiske program 2013-2017 var blevet vedtaget. I denne rapport fremsatte han anbefalinger på grundlag af sin analyse af Fællesskabets statistiske program. I betragtning af tidspunktet for den endelige vurdering kunne kun de anbefalinger om en bedre udformning af det europæiske statistiske program og udtrykkelige

²⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 99/2013 (EUT L 39 af 9.2.2013, s. 12).

forbindelser med det årlige arbejdsprogram, som allerede var blevet fremlagt i midtvejsevalueringssrapporten²⁹ af Fællesskabets statistiske program og anbefalingerne fra Den Europæiske Revisionsret³⁰, blive taget i betragtning ved udformningen af det europæiske statistiske program og således ikke anbefalingerne om omprioriteringer og om visionen. Dette kapitel indeholder en kort oversigt over de foranstaltninger, der er truffet af Eurostat som reaktion på anbefalingerne fra den eksterne konsulent³¹.

En række anbefalinger vedrører effektiviteten af Fællesskabets statistiske program, og de er allerede gennemført eller under gennemførelse for det europæiske statistiske program. Det nye program er udformet med målelige målsætninger og med mulighed for en midtvejsevaluering. Der er foretaget en eksplicit sammenkædning mellem målsætningerne og foranstaltningerne i det årlige arbejdsprogram og målsætningerne i det europæiske statistiske program, og der forventes indikatorer, der skal måle, om målsætningerne er opfyldt.

Hvad angår omprioritering har Eurostat til hensigt fortsat at gennemgå de strategiske prioriteter herunder negative prioriteter efter høring af brugerne og samtidig gøre en konstant indsats for at reducere omkostningerne, hvilket er i overensstemmelse med Kommissionens generelle politik. Eurostat vil desuden overveje i samarbejde med medlemsstaterne at udvikle en analyse af omkostninger og fordele. Oplysninger bør omfatte omkostninger (for Eurostat og medlemsstaterne, i det mindste kvalitative omkostninger), den byrde, der pålægges respondenterne, og alternative relaterede oplysninger, der er til rådighed. Det er desuden udtrykkeligt fastsat i artikel 6 i det europæiske statistiske program, at Kommissionen ved udarbejdelsen af de årlige arbejdsprogrammer sikrer en effektiv prioritering og en årlig gennemgang af og indberetning om statistiske prioriteter. Det fremgår også, at prioriteringen skal bidrage til at mindske omkostningerne og byrderne ved nye statistiske krav ved at reducere de statistiske krav inden for eksisterende områder af europæiske statistikker og følges i tæt samarbejde med medlemsstaterne. En gennemførelse af visionen er også et vigtigt redskab til at forbedre effektiviteten i produktionssystemerne og nedbringe omkostningerne.

Eurostat yder finansiel og teknisk støtte til medlemsstaterne til gennemførelse af visionen. Det nyligt diskuterede ESS.VIP-program løber allerede over fem år, og i september 2013 blev der i det 18. ESS-Udvalg etableret en taskforce på højt plan for at overveje den oprindelige vision og opdatere den, idet der bliver taget hensyn til erfaringerne med dens gennemførelse indtil videre, de nationale statistiske kontors og Eurostats situation samt udviklingen i brugerbehov og IT-udviklinger.

²⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0346:FIN:DA:PDF>.

³⁰ Special Report No 12 // 2012.

³¹ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/quality/documents/Report_expert.pdf.